

Sygn. akt III AUa 171/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 stycznia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Małgorzata Pasek
Sędziowie:	SA Małgorzata Rokicka-Radoniewicz (spr.) SA Elżbieta Czaja
Protokolant: st. prot. sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 24 stycznia 2019 r. w Lublinie

sprawy W. N.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o należności z tytułu składek

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 15 stycznia 2018 r. sygn. akt IV U 752/17

oddala apelację.

Małgorzata Rokicka-Radoniewicz Małgorzata Pasek Elżbieta Czaja

III AUa 171/18

UZASADNIENIE

Organ rentowy - Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. decyzją z dnia 26 lipca 2017 r. działając na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016r. poz. 963), stwierdził, że W. N. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, wskazując, że zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 5821,93 zł, w tym z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres od października 2015 r. do października 2016 r. w kwocie 1875,61 zł, odsetki za zwłokę 178 zł i z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od listopada 2015 r. do października 2016 r. w kwocie 3448,32 zł i odsetki za zwłokę 320 zł.

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego w Siedlcach złożyła ubezpieczona W. N., wnosząc o jej zmianę i nie zgadzając się z obciążeniem jej składkami na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za powyższy okres w związku z tym, że nie prowadziła działalności gospodarczej, a rozpoczęcie działalności gospodarczej w czasie ciąży podyktowane było chęcią uzyskania zasiłku macierzyńskiego i chorobowego, ale żadnych świadczeń nie uzyskała.

Sąd Okręgowy w Siedlcach wyrokiem z dnia 15 stycznia 2018 roku zmienił częściowo zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ustalił, że W. N. nie jest dłużnikiem Zakładu ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od stycznia do października 2016 roku oraz oddalił odwołanie w pozostałym zakresie i zniósł wzajemnie koszty zastępstwa procesowego. Sąd Okręgowy ustalił, że W. N. od dnia 1 marca 2015 r. do 10 października 2016 r. prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą działalność gospodarczą pod nazwą (...) W. N., która polegała na działalności usługowej związanej z administracyjną obsługą biura i w ramach tej działalności świadczyła usługi na rzecz (...) Sp. z o.o. w W.. Umowa między w/w stronami nie została rozwiązana do zakończenia prowadzenia działalności przez W. N.. W. N. zawarła również umowę o świadczenie usług z doradcą podatkowym P. D., której przedmiotem było prowadzenie i przechowywanie przez doradcę dokumentacji podatkowej, sporządzanie deklaracji podatkowych, prowadzenie dokumentacji zgłoszeniowej i rozliczeniowej z ZUS –em, prowadzenie pełnej dokumentacji kadrowej związanej z prowadzoną przez ubezpieczoną działalnością gospodarczą. Doradca podatkowy świadczył usługi na rzecz W. N. do zakończenia przez nią działalności gospodarczej i wystawiał jej faktury za świadczone usługi. W. N. dnia 30 kwietnia 2016 r. złożyła zeznanie podatkowe (...) za rok 2015, w którym wykazała przychód z pozarolniczej działalności gospodarczej w kwocie 12 544,72 zł, natomiast za rok 2016 r. wymieniona nie złożyła zeznania podatkowego.

Od 13 lipca 2015 r. W. N. była niezdolna do pracy w związku z ciążą, a dnia (...) urodziła dziecko. Decyzją z dnia 15.10.2015 r. organ rentowy odmówił wnioskodawczyni prawa do zasiłku chorobowego za okres od 13.07.2015 r. do 11.09.2015 r. wskazując, że w dniu orzeczonej niezdolności do pracy nie podlegała ona dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu. Nie przyznano jej również zasiłku macierzyńskiego.

Decyzją nr (...) z dnia 31.12.2015 r. organ rentowy stwierdził, że podstawa wymiaru składek dla W. N. z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej:

- 1). na ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe i wypadkowe oraz Fundusz Pracy w okresie od kwietnia 2015 r. do lipca 2015 r. stanowią kwoty po 9897,50 zł miesięcznie;
- 2). Na ubezpieczenia społeczne: emerytalne, rentowe i wypadkowe w okresie od sierpnia 2015 r. do listopada 2015 r. stanowią kwoty po 525 zł miesięcznie. Powyższa decyzja jest prawomocna.

Decyzją z dnia 26 lipca 2017 r. nr (...), działając na podstawie art. 83 ust. 1 oraz art. 32 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016r. poz. 963), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. stwierdził, że W. N. jest dłużnikiem Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu nieopłaconych składek na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenie zdrowotne, wskazując, że zadłużenie wraz z należnymi odsetkami za zwłokę naliczonymi na dzień wydania decyzji wynosi łącznie 5821,93 zł, w tym z tytułu składek na ubezpieczenia społeczne za okres od października 2015 r. do października 2016 r. w kwocie 1875,61 zł, odsetki za zwłokę 178 zł i z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od listopada 2015 r. do października 2016 r. w kwocie 3448,32 zł i odsetki za zwłokę 320 zł.

Sąd Okręgowy orzekł, że przepis art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2016r. poz. 1793 tj.) stanowi, że obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby spełniające warunki do objęcia ubezpieczeniami społecznymi, które są osobami prowadzącymi działalność pozarolniczą lub osobami z nimi współpracującymi, z wyłączeniem osób, które zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Stosownie do treści art. 69 ust. 1 w/w ustawy obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. a i c-i, powstaje i wygasa w terminach określonych w przepisach o ubezpieczeniach społecznych. Zgodnie

zaś z art. 13 pkt 4 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016r. poz. 963 tj.) osoby prowadzące pozarolniczą działalność podlegają ubezpieczeniom od dnia rozpoczęcia wykonywania działalności do dnia zaprzestania wykonywania tej działalności, z wyłączeniem okresu, na który wykonywanie działalności zostało zawieszona na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. W myśl art. 69 ust. 1a ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych do ubezpieczenia zdrowotnego osób, które na podstawie przepisów o swobodzie działalności gospodarczej zawiesiły wykonywanie działalności gospodarczej, stosuje się odpowiednio art. 68 w/w ustawy regulujący podleganie dobrowolnemu ubezpieczeniu zdrowotnemu. W okolicznościach niniejszej sprawy ubezpieczona nie zawiesiła wykonywania działalności gospodarczej, co wynika wprost z informacji widniejącej w (...), jednakże z informacji uzyskanej z Urzędu Skarbowego w S. wynika, że nie złożyła ona zeznania podatkowego (...)za rok 2016 r. i brak jest danych aby wymieniona w związku z powyższym uzyskiwała przychody z prowadzonej działalności gospodarczej po 31.12.2015 r. Organ rentowy obciążając ubezpieczoną składkami na ubezpieczenie zdrowotne za okres od stycznia do października 2016 r. nie wykazał, aby w tym okresie ubezpieczona uzyskiwała przychody z prowadzonej działalności gospodarczej. Natomiast za rok 2015 r. ubezpieczona wykazała przychody z prowadzonej działalności gospodarczej w kwocie 12 544,72 zł. W związku z tym, że Urząd Skarbowy nie dysponuje informacjami na temat osiągniętych przez ubezpieczoną przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej w poszczególnych miesiącach 2015r., a ubezpieczona reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika nie złożyła żadnych dowodów, które by świadczyły o tym, że wykazane przychody nie dotyczą czasookresu od 01.03.2015 r. do 31.12.2015 r., Sąd uznał, że wymieniona uzyskiwała przychody z prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej do 31.12.2015 r.

Zgodnie z art. 82 ust. 1 z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135 z późn. zm.) w przypadku, gdy ubezpieczony uzyskuje przychody z więcej niż jednego tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, składka na ubezpieczenie zdrowotne opłacana jest z każdego z tych tytułów odrębnie. W tym miejscu należy rozgraniczyć obowiązek podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu od obowiązku opłacania składki z tego tytułu. W zakresie zasad opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne zasadnicze znaczenie ma w/w art. 82 ust. 1. Ustawodawca posłużył się w przytoczonym wyżej przepisie pojęciem "przychód" dla określenia momentu powstania obowiązku opłacania składki z kilku tytułów, co oznacza, że przepisy te uzależniają powstanie obowiązku opłacenia składek na ubezpieczenie zdrowotne od uzyskania "przychodu". Skoro zatem w przepisach określających obowiązek opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne, ustawodawca konsekwentnie odnosi się nie do tytułu ubezpieczenia, ale do uzyskiwanych z niego przychodów, należy uznać, że dopiero ich osiągnięcie wywołuje skutek w postaci obowiązku zapłaty składki (wyrok SA w Lublinie z dnia 2.11.2016 r., III AUa 556/16, wyrok SA w Szczecinie z dnia 7 lipca 2009r., III AUa 281/09, Legalis nr 298770).

Składki na ubezpieczenie zdrowotne podlegają zatem naliczeniu w sytuacji, gdy dana osoba osiąga przychody z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Ubezpieczona od 1 stycznia 2016 r. nie osiągała przychodów z prowadzonej działalności gospodarczej, czemu organ rentowy nie zaprzeczył po złożeniu przez Naczelnika Urzędu Skarbowego w S. żądanej przez Sąd informacji o uzyskiwanych przez nią przychodach z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, nie zachodzi zatem ustawowa przesłanka do zobowiązania W. N. do obciążania jej składkami na ubezpieczenie zdrowotne za okres od stycznia do października 2016 r. i w związku z tym, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 kpc zaskarżoną decyzję Sąd częściowo zmienił orzekając jak w punkcie I sentencji wyroku.

W pozostałym zakresie odwołanie zostało oddalone jako niezasadne. Odnośnie zadłużenia z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za miesiące listopad i grudzień 2015 r. składki są należne, gdyż ubezpieczona za okres od 01.03.2015 r. do 31.12.2015 r. wykazała przychód z prowadzonej działalności gospodarczej. Odnośnie natomiast składek na ubezpieczenia społeczne za okres od października 2015 r. do października 2016 r. do wysokości zadłużenia wynika, z wysokości składek obliczonych jako 30% kwoty minimalnego wynagrodzenia za osobę prowadzącą działalność gospodarczą przez okres pierwszych 24 miesięcy na podstawie art. 18 a ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych i powyższa kwota nie była kwestionowana przez ubezpieczoną. Należy również podkreślić, że zaskarżona decyzja jest decyzją wymiarową, a nie dotycząca podlegania ubezpieczeniu społecznemu i w związku

z powyższym brak jest podstaw w niniejszym postępowaniu do kwestionowania tytułu podlegania ubezpieczeniom społecznym przez ubezpieczoną.

Od tego wyroku apelację wniósł organ rentowy – Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., zaskarżając wyrok w punkcie I i III. Wyrokowi zarzucał:

1. naruszenie przepisów postępowania mające wpływ na wydane orzeczenie tj. art.233 § 1 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i wyprowadzenie ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wniosków z niego nie płynących przez przyjęcie, że W. N. w badanym okresie tj. od listopada 2015 roku do października 2016 roku kwalifikowała się do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego z więcej niż jednego tytułu, podczas gdy w tym czasie prowadziła pozarolniczą działalność gospodarczą;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art.82 ust.1 ustawy z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych poprzez jego błędną wykładnię i przyjęcie, że W. N. nie uzyskując przychodu w 2016 roku nie była zobowiązana do opłacania składki zdrowotnej z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej w sytuacji, gdy wnioskodawczyni nie osiągała przychodów z więcej niż jednego tytułu do objęcia obowiązkiem ubezpieczenia zdrowotnego, zatem istniał obowiązek opłacania składki z jednego tytułu oraz okoliczność nieuzyskania przychodu w 2016 roku ma znaczenia, w sytuacji, gdy osiągnięcie przychodu w 2015 roku miało znaczenie dla określenia momentu powstania obowiązku opłacania składki i rwania obowiązku opłacania składki zdrowotnej, zaś nieosiągnięcie przychodów w dalszy okresie prowadzenia działalności gospodarczej nie ma znaczenia.

Wnosił o zmianę wyroku w zaskarżonej części i oddalenie dowołania oraz zasądzenie od płatnika składek na rzecz organu rentowego zwrot kosztów zastępstwa procesowego za I instancję według norm przepisanych oraz zasądzenie od płatnika składek kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy, rozpoznając odwołanie wnioskodawczyni od zaskarżonej decyzji, poczynił bardzo dokładne ustalenia w zakresie stanu faktycznego na okoliczność, czy wnioskodawczyni faktycznie w okresie od 1 stycznia do października 2016 roku uzyskiwała jakikolwiek przychód, który mógłby potwierdzić faktyczne prowadzenie działalności gospodarczej i tym samym istnienie obowiązku odprowadzania składki na ubezpieczenie zdrowotne. W uzasadnieniu wyroku przeanalizował materiał dowodowy zebrany w postępowaniu przed organem rentowym i uzupełniony przez Sądem, przy czym stan faktyczny ustalony w oparciu o ten materiał nie był sporny, stąd też zarzut przekroczenia granic swobodnej oceny dowodów jest niezrozumiały.

W tej sytuacji bezzasadny jest również zarzut naruszenia prawa materialnego – Sąd Okręgowy prawidłowo zinterpretował przepisy ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 roku o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, wskazując na odmiennie uregulowania dotyczące obowiązku opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne, aniżeli przyjmuje to ustawa z dnia 13 października 1998 roku o systemie ubezpieczeń społecznych w zakresie obowiązku opłacania składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe.

Sąd Apelacyjny w całej rozciągłości podziela stanowisko Sądu Okręgowego. W tej sytuacji nie zachodzi potrzeba powtarzania argumentacji zawartej w uzasadnieniu wyroku (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 22 kwietnia 1997 roku II UKN 61/97 – OSNAPiUS 1998/3/104, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 1998 roku I PKN 339/98 – OSNAPiUS 1998/24/776). Podnieść należy dodatkowo, że skarżący argumentami przytoczonymi w apelacji w żaden sposób nie podważył zasadności stanowiska Sądu pierwszej instancji. Nie można zgodzić się z tezą apelacji, że Sąd Okręgowy przyjął, że wnioskodawczyni uzyskiwała przychód z więcej niż jednego tytułu ubezpieczenia, skoro Sąd wyraźnie zaznaczył, że nie osiągała ona żadnego przychodu w 2016 roku, czego organ rentowy nie kwestionował. Powodem ustalenia braku obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne, było wykazanie, że wnioskodawczyni nie osiągała przychodu, a więc nie powstał obowiązek odprowadzania składki.

Z tych względów i na podstawie powołanych powyżej przepisów oraz na mocy art.385 KPC Sąd Apelacyjny orzekł,
jak w sentencji.